

ΤΟ ΤΡΙΗΜΕΡΟ ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΟ ΠΑΖΑΡΙ ΤΟΥ 2019

Με πολλές ιδέες, πολλές εκπλήξεις, πολλά χρώματα
κι αρώματα και πολύ κέφι

Θα είμαστε ανοιχτά:

Την Πέμπτη, την Παρασκευή και το Σάββατο
19 – 21 Δεκεμβρίου
από τις 11:00 το πρωί μέχρι τις 3:30 το απόγευμα

Παρόλο που γίνονται πάρα πολλά εορταστικά παζάρια,
βάλτε το πανοραμικό στο πρόγραμμά σας! Η παρουσία σας
στηρίζει την προσπάθειά μας!

Σας περιμένουμε για να κλείσουμε εορταστικά τη χρονιά

ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ Νοέμβριος 2019 – Φεβρουάριος 2021

Έχουμε βάσιμους λόγους για να ευελπιστούμε ότι μέσα στο επόμενο τρίμηνο θα έχουμε λύσει οριστικά το αδιανόητο πρόβλημα που δημιουργήθηκε με την Ιστοσελίδα του Αρχείου μας πριν από μήνες και απέκλεισε τη δυνατότητα πρόσβασης και πλοήγησης τόσο στο ευρύ κοινό όσο και στους συνδρομητές. Από τον Φεβρουάριο του 2020, όμως, πιστεύουμε ότι όλα θα τακτοποιηθούν. Έτσι, με τον προσωπικό κωδικό τους, οι συνδρομητές του ΑΠΑΝ (Αρχείο της Πολιτιστικής Εταιρείας Πανόραμα) θα μπορούν να έχουν και πάλι πρόσβαση στο μεγαλύτερο μέρος του σχολιασμένου ψηφιακού υλικού μας. Μια πραγματικά απολαυστική πλοήγηση από την Κριμαία μέχρι την Αίγυπτο και από τον Καύκασο μέχρι την Αδριατική. Ως εκ τούτου, η συνδρομή ισχύει από τα τέλη του 2019 μέχρι τον Φεβρουάριο του 2021.

Απλή Συνδρομή: 20 € / για δεύτερο πρόσωπο: 12 €

Νεανική Συνδρομή (για νέους μέχρι 29 ετών) και

Συνδρομή εκπαιδευτικών (για εν ενεργεία εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων): 12 €

Συνδρομή Ενίσχυσης του έργου του Αρχείου: 80 €

Χορηγία: 200 €

>>> Παρακαλούμε να μας ενημερώσετε για τυχόν αλλαγή τηλεφώνου, μέιλ, ή φορολογικών στοιχείων

>>>> Τα πανοραμικά ταξίδια απευθύνονται αποκλειστικά στα μέλη του Πανοράματος και τους συνδρομητές του ΑΠΑΝ

>>>>> Μπορείτε να κάνετε και μια συνδρομή δώρο σε κάποιον φίλο, σε έναν εκπαιδευτικό ή σ' ένα νέο παιδί. Θα το χαρεί!

>>>>>>>>>>>> Τους επόμενους μήνες και ώσπου να λειτουργήσει και πάλι η Ιστοσελίδα του Αρχείου, οι συνδρομητές θα λάβουν μία σειρά από πανοραμικά κείμενα, Σημειώσεις Διαλέξεων και Ταξιδιωτικές Σημειώσεις, σε μορφή pdf. Ένας από τους σκοπούς αυτής της αποστολής είναι, εκτός από τις ευχαριστίες, μια πρώτη γνωριμία με το υλικό που θα είναι προσβάσιμο όταν με το καλό...

**Το Παζάρι τελειώνει στις 21 Δεκεμβρίου και το γραφείο κλείνει.
Διακοπές, ξεκούραση, απολογισμός, γλέντια και χαράς ευαγγέλια,
ώσπου να ξαναχωθούν οι Καλικαντζάροι στα έγκατα.**

Πυκνότερες οι δραστηριότητες τον Ιανουάριο του 2020

Αμέσως μετά του Άη-Γιάννη, ο **Κώστας Καραμαλής** θα ολοκληρώσει τον κύκλο διαλέξεων με θέμα τον **Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο**. Είχε προγενυματιστεί για τέσσερις δίωρες διαλέξεις, αλλά ο χρόνος δεν έφτασε. Έτσι, όσοι έχουν γραφτεί και παρακολουθήσει τον κύκλο, καλούνται να παρακολουθήσουν και την **5η διάλεξη το απόγευμα της Τετάρτης 8/1 (6:30-9:00)** ή την **πρωινή επανάληψη την Πέμπτη 9/1 (11:00-1:30)**.

Την επόμενη Πέμπτη 16/1 φεύγουμε για το **Χριστιανικό και Ισλαμικό Κάιρο**, από όπου θα επιστρέψουμε **ξημερώματα της Τρίτης 21/1**. Ξεναγεί η **Μαριάννα Κορομηλά**, συνοδεύει η **Εύα Βόγια**.

Αμέσως μετά, θα έχουμε την εξαιρετική χαρά να παρακολουθήσουμε την **Ευφροσύνη Δοξιάδη**. Σε έναν κύκλο δύο διαλέξεων, η ζωγράφος, μελετήτρια της ζωγραφικής τέχνης και συγγραφέας θα μας μιλήσει για **Τα Πορτραίτα του Φαγιούμ >>>>>** Δείτε στις επόμενες σελίδες

ΤΡΙΗΜΕΡΟ ΣΤΗΝ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ. Τέλη της ίδιας εβδομάδας, η πανοραμική φίλη Μαριλή Χαραμή θα μας περιμένει στο Μεσολόγγι! Τι συμβαίνει εκεί; Θα το δείτε αναλυτικά στις σελίδες 9-10. Πάντως, έτσι βρήκαμε την ευκαιρία να οργανώσουμε με τη **Χρυσή Καραϊώσηφιδου** μια σειρά ξεναγήσεων στα βορειοδυτικά άκρα του Κορινθιακού-στο περιβάλλον του Πατραϊκού κόλπου, ενώ στο Μεσολόγγι θα μας ξεναγήσει ο **Γιώργος Αποστολάκος**. Δυτική Ελλάδα λοιπόν! Και Αφγανές γυναίκες. Και κεντήματα. Και λιμνοθάλασσες. Και το γραφικότερο Αιτωλικό. Και αρχαία Καλυδώνα, όπου και ο Καλυδώνιος κάπρος και το Ιερό της Αρτέμιδος Λαφρίας. Κι άλλες αιτωλικές αρχαιότητες στο οικοσύστημα των υδροβιοτόπων. **Από το πρωί της Παρασκευής 24/1 μέχρι το βραδάκι της Κυριακής 26/1.** Έδρα μας θα είναι η Ναύπακτος, μία από τις γραφικότερες κωμοπόλεις της Ελλάδας. Ευχαριστούμε τη Μαριλή που μας ξεσήκωσε. Καιρό έχουμε να πάμε κατά κει. >>>>>> Παρακαλούμε όσοι ενδιαφέρονται να ζητήσουν το αναλυτικό πρόγραμμα και μόλις τους σταλεί να ανταποκριθούν το ταχύτερο, γιατί τα χρονικά περιθώρια.

Ο ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ είναι αφιερωμένος σε διαλέξεις για τα πέραν του Έβρου και τα πέραν του Αιγαίου. Ανατολή-Ανατολών, λοιπόν, με τον Θεόδωρο Κοντάρη.

ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΜΥΡΝΗ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. Επιτέλους! Βρήκαμε έναν αρκετά ευρύχωρο και πάρα πολύ κεντρικό χώρο για την Ημερίδα που οργανώσαμε με τον Αχιλλέα Χατζηκωνσταντίνου. Θέμα: Η Σμύρνη και η Προκυμαία της. ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ 8/2 (11:30-4:30)

ΤΑ ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ ΤΟΥ ΦΑΓΙΟΥΜ

Η αδιατάρακτη καθημερινότητα που ευαγγελίζεται την ποθητή αιωνιότητα –τουλάχιστον στο πεδίο της μνήμης

Δεκάδες προσωπογραφίες ζωγραφισμένες κατά τους τρεις πρώτους μετά Χριστόν αιώνες από απόγονους των καλλιτεχνών της Αλεξανδρινής Σχολής

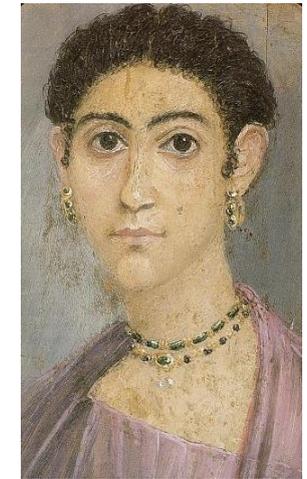
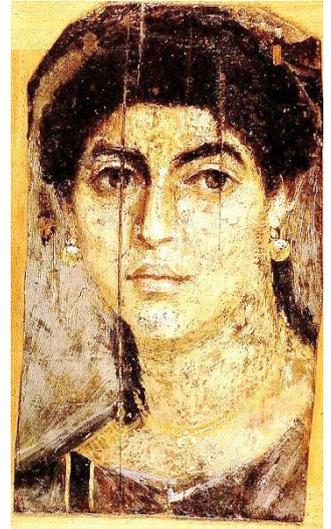
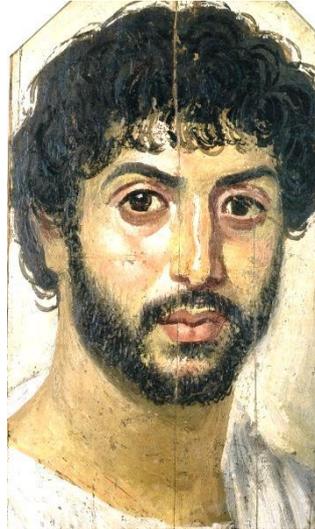
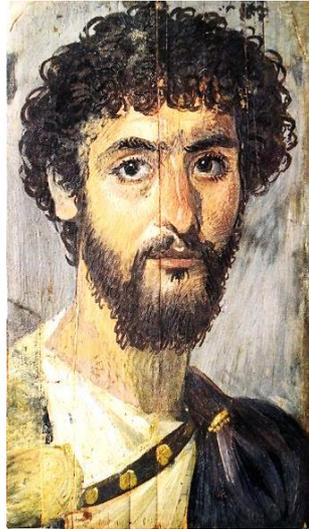
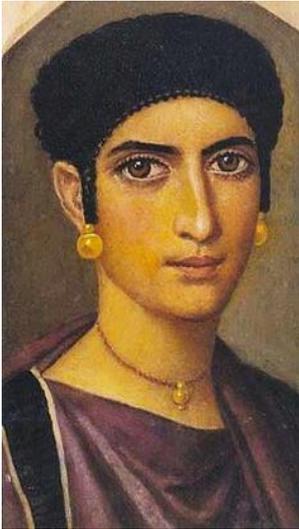
Δεκάδες εικόνες, που έχουν τις καταβολές τους στην αρχαία ελληνική ζωγραφική και είναι προάγγελοι της βυζαντινής αγιογραφικής τέχνης

Ομιλήτρια η ζωγράφος και συγγραφέας Ευφροσύνη Δοξιάδη

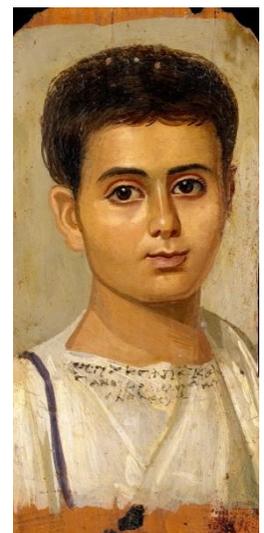

*Το 1995 κυκλοφόρησε στα αγγλικά το μελέτημα: Euphrosyne Doxiadis, *The Mysterious Fayum Portraits* (εκδόσεις Thames and Hudson) με εξαιρετικές φωτογραφίες. Την επόμενη χρονιά κυκλοφόρησε και ελληνικά: Ευφροσύνη Δοξιάδη, *Τα πορτρέτα του Φαγιούμ* (εκδόσεις Αδάμ, Αθήνα 1996). Ξενόγλωσσες και ελληνική έκδοση έχουν προ καιρού εξαντληθεί.

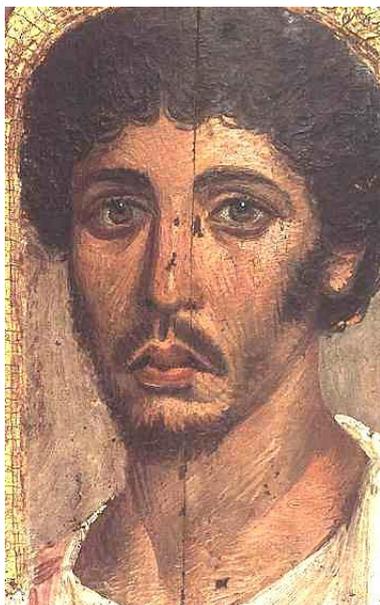
**Αντλήσαμε υλικό και από εκεί και από το δίτομο συλλογικό έργο: *Από τα πορτρέτα του Φαγιούμ στις απαρχές της τέχνης των βυζαντινών εικόνων: μια συμβολή και μια άλλη προσέγγιση*. Εισαγωγικά, επιλογή κειμένων, σχόλια Ευφροσύνη Κ. Δοξιάδη. 2 τόμοι (Βικελαία Βιβλιοθήκη Δήμου Ηρακλείου, Ηράκλειο 1998).

Γνωρίζουμε πολύ λίγα πράγματα για την ταυτότητα των εικονιζομένων προσώπων όσο και των καλλιτεχνών που τα «εποίησαν». Ανώνυμοι καλλιτέχνες, λοιπόν, άγνωστα αλλά τόσο οικεία πρόσωπα, ένας απέραντος ζωγραφικός και ανθρωπολογικός πλούτος που παρέμεινε θαμμένος στους στεγνούς τάφους των αιγυπτιακών νεκροπόλεων, σε βάθος δύο περίπου μέτρων. Όλες αυτές οι νεκρικές εικόνες σώθηκαν, χάρη στο μοναδικά ξερό κλίμα της αιγυπτιακής ερήμου, εκεί όπου η ετήσια πτώση της βροχής δεν ξεπερνά τα δέκα εκατοστά.

Αιγύπτιοι, Έλληνες, Ελληνοαιγύπτιοι, Λίβυοι, Σύριοι κι άλλοι Μεσανατολίτες, Ρωμαίοι, οπαδοί όλων των θρησκειών και θρησκευμάτων της Αυτοκρατορικής περιόδου στη χώρα του Νείλου, καθώς και Εβραίοι και Πρωτοχριστιανοί ή και ορισμένοι που, σε αυτή τη μεταβατική εποχή, βρίσκονται στο στάδιο της υιοθεσίας των διδαγμάτων της νέας θρησκείας. Μία μοναδική προσωπογραφία της Μέσης και Άνω Αιγύπτου (μακριά από την υγρασία του νειλοτικού Δέλτα και της Μεσογείου) τον καιρό του Αυγούστου, του Τραϊανού και του Αδριανού, των Αντωνίνων, των Σεβήρων, της Αναρχίας του 3ου αιώνα, και του Διοκλητιανού.

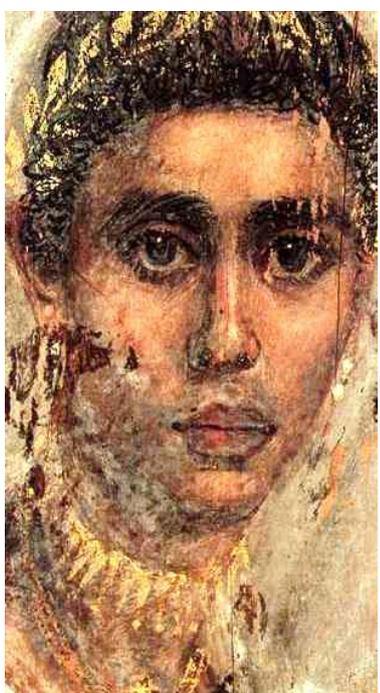

Πορτραίτο νέου άνδρα σε πλαίσιο με χρυσομένο γύψο, εγκαυστική σε ξύλο από φτελιά. Βρετανικό Μουσείο, Τμήμα Αιγυπτιακών Αρχαιοτήτων (EA 74704). Διαστάσεις 0,38 X 0,21 X 0,004μ.. Από τη πρώτη ανασκαφή του Petrie, 1888.

Περίοδος Αντωνίνων (αρχές), 138 -161 μ.Χ.

Ο άνδρας του πορτραίτου τούτου με τα πράσινα μάτια και το θλιμμένο πρόσωπο, έχει γύρω από τα μαλλιά του αφιδωτό πλαίσιο (ενδεικτικό σημάδι προέλευσης από τη Χαουάρα) από φύλλο χρυσού πάνω σε ανάγλυφο γύψο.

Το στοιχείο αυτό θα μπορούσε να ερμηνευτεί ως προάγγελος του φωτοστέφανου. Δεν ακτινοβολεί πια μόνο το πρόσωπο του θεού Απόλλωνα ή του Ήλιου, αλλά και τα πρόσωπα των απλών κεκοιμημένων της Κροκοδειλοπόλεως.

Πορτραίτο γυναίκας , εγκαυστική σε ξύλο, από την Σάκκαρα. Βρετανικό Μουσείο, Τμήμα Αιγυπτιακών Αρχαιοτήτων (EA 29772). Διαστάσεις 0,38x0,17 μ.

Από τη πρώτη ανασκαφή του Petrie, 1888.

Περίοδος Αντωνίνων (αρχές), 138 -161 μ.Χ.

Κοπέλα από τη Σάκκαρα, τη Νεκρόπολη της Μέμφιδας (η παλαιά πρωτεύουσα της προπτολεμαϊκής Αιγύπτου στα νότια του σύγχρονου Καΐρου).

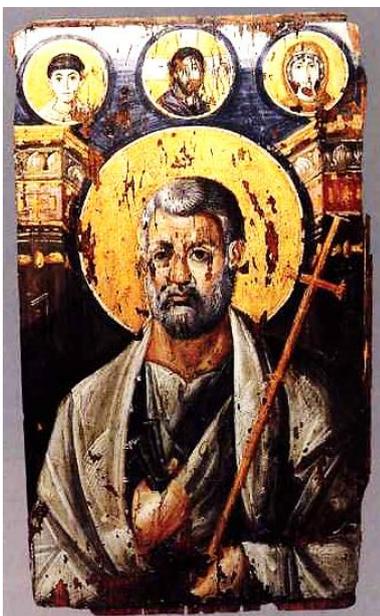
Εδώ η ικανότητα των ζωγράφων να αποδώσουν τη φύση φτάνει στο αποκορύφωμά της. Η κοπέλα έχει ζωγραφιστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να δίδει την εντύπωση πως είναι ζωντανή, πως μέσα στη λεπτή ξερή “πάστα” πάλλεται μία ανθρώπινη ψυχή.

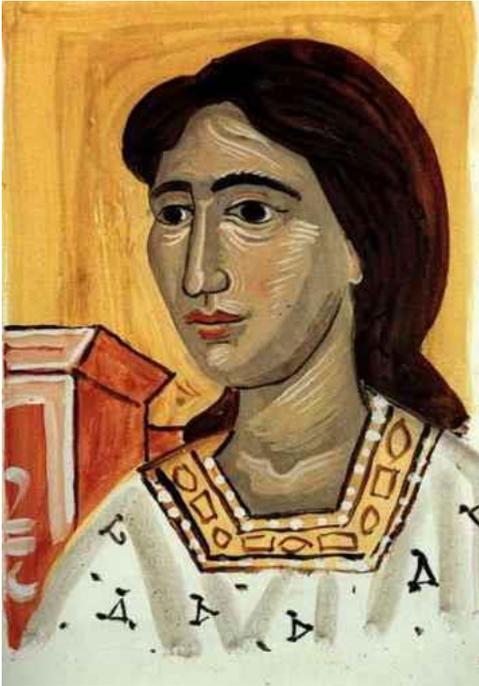
ΚΑΤΩ: Άγιος Πέτρος, Μουσείο Μονής Σινά.

Διαστάσεις : 0,928 X 0531 μ.

6ος αιώνας (πιθανότατα τέλη 6ου)

Τα προσωπογραφικά χαρακτηριστικά του Πέτρου επαναλαμβάνουν τον διαμορφωμένο ήδη παραδοσιακό τύπο με χαμηλό μετωπο, πυκνά και κοντά μαλλιά και βραχύ γένι. Παριστάνεται σε προτομή με ελαφριά στροφή του σώματος να κρατεί τις κλειδες με το δεξί χέρι μπροστά στο στήθος και στο αριστερό σταυροφόρο μακρύ σκήπτρο. Με την ελαφριά στροφή της κεφαλής προς τα αριστερά αλλάζει η σχέση των επιπέδων της κεφαλής και του σώματος, όπως και σε πορτραίτα του Φαγιούμ, ανάλογα με τις διαθέσεις του καλλιτέχνη που επιδιώκει εντονότερη έκφραση μορφής. Κύρια σημασία από την άποψη αυτή αποκτούν τα ήρεμα και σκεπτικά μάτια που φανερώνουν την εσωτερική ένταση και αποτυπώνουν την υψηλή πνευματικότητα της μορφής. Με την κλασικίζουσα τέχνη του Αποστόλου συνδυάζεται η εκφραστική τεχνοτροπία με την οποία αποδίδονται οι μορφές στα μετάλλια, που σχετίζονται με μια ορισμένη κατηγορία των πορτραίτων του Φαγιούμ. Πιστεύεται ότι η εικόνα προέρχεται από εργαστήριο της Κωνσταντινούπολης, όπου η κλασική παράδοση καλλιεργείται περισσότερο από κάθε άλλο κέντρο της εποχής. Παράλληλα μαρτυρείται και το ρεύμα της εκφραστικής τέχνης, τεχνοτροπίες που συνδυάζονται στην εικόνα.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑΝΝΗ ΤΣΑΡΟΥΧΗ
"...αυτό το μάθημα βυζαντινής τεχνικής"
του Τσαρούχη, Μυτιλήνη 1965

Γράφει η Ευφροσύνη Δοξιάδη: Το καλοκαίρι του 1965 ο Γ. Τσαρούχης έφτιαξε αυτό το έργο με αυγοτέμπερα σε χαρτί απάνω για να μου δείξει πώς ζωγραφίζεται μία βυζαντινή εικόνα. Κάτω-κάτω έγραψε μία αφιέρωση με μαύρο Bic το οποίο με τα χρόνια έσβησε. Διακρίνεται με δυσκολία. Ο ίδιος απεκάλεσε το έργο "μάθημα Βυζαντινής Τεχνικής". Χρησιμοποίησε, για να το ζωγραφίσει, ένα κουτάκι παιδικής νερομπογιάς που είχε αγοράσει την προηγούμενη ημέρα στην αγορά της Μυτιλήνης.

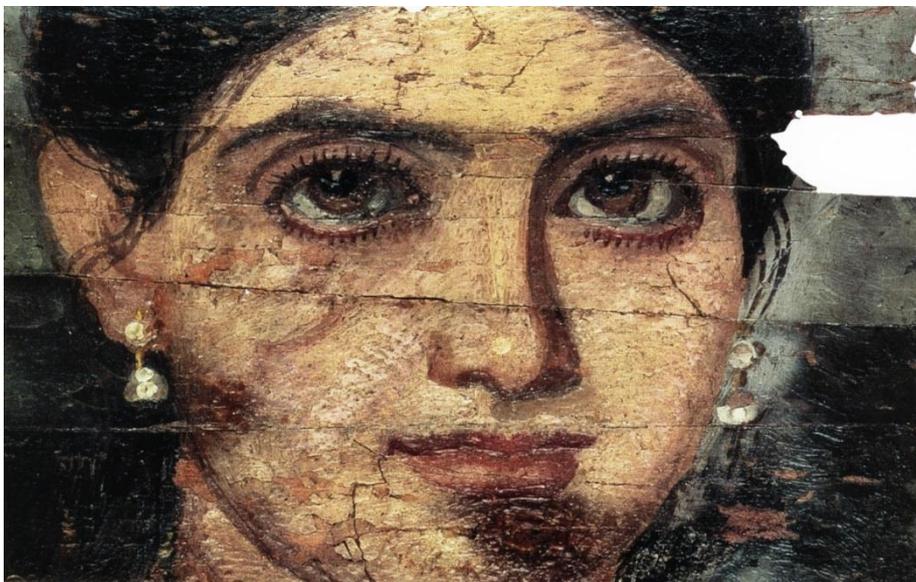
Για να μετατρέψει την νερομπογιά (aquarella) σε αυγοτέμπερα, πήρε ένα κρόκο αυγού, του αφήρεσε την εξωτερική μεμβράνη (που τον ξεχωρίζει από το ασπράδι) και εν συνεχεία έφερε από τον κήπο ένα φύλλο συκιάς που έσταζε "γάλα" στο σημείο που είχε κοπεί και ανακάτεψε δύο σταγόνες αυτού του γάλακτος με τον κρόκο και λίγες σταγόνες ξύδι μέσα σε ένα φλυτζανάκι. Με αυτό το μείγμα ανακατεμένο με χρωστική ουσία από τις παιδικές νερομπογιές, και βέβαια νερό, ζωγράφησε αυτό το πρόσωπο.

Ο Τσαρούχης κατείχε τόσο καλά το θέμα αυτό, που σε είκοσι λεπτά της ώρας ήταν τελειωμένο αυτό το θαυμάσιο εργάκι. Πρώτα μπήκαν οι μεγάλες επιφάνειες, τις οποίες παραγέμισε με επίπεδο χρώμα. Στις περιοχές του προσώπου και του λαιμού άπλωσε τον χακί προπλασμό. Κατόπιν, μόλις αυτή η επιφάνεια στέγνωσε, πρόσθεσε τα *σαρκώματα*, τον *γλοκασμό* και τελικά τις *ψημιθιές*. Αυτό που ήταν εντυπωσιακό, ήταν –όπως με όλα που ζωγράφιζε ο Τσαρούχης– η ευκολία με την οποία το ζωγράφιζε. Όπως είχε πει κάποτε για αυτόν ένας φίλος: "φτύνει και γίνεται".

Κύκλος δύο δίωρων διαλέξεων τον Ιανουάριο του 2020

**Το απόγευμα της Τετάρτης 22 και 29 Ιανουαρίου (6:30-9:00)
Επανάληψη το πρωί της Πέμπτης 23 και 30 Ιανουαρίου (11:00-1:30)**

Εγγραφείτε εγκαίρως

Η Ευρώπη συναντά το Αφγανιστάν
στο Κέντρο Λόγου και Τέχνης-Μουσείο «Διέξοδος»

Δύο παράλληλες διαπολιτισμικές εκθέσεις textile art
ΣΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

"A tulip is a tulip, is a tulip" και "Keep an eye on the planet"

Διάρκεια 18 Ιανουαρίου – 2 Φεβρουαρίου 2020

Το Σάββατο 18/01 το Κέντρο Λόγου και Τέχνης - Μουσείο ΔΙΕΞΟΔΟΣ ανοίγει παράθυρο στον κόσμο του Αφγανιστάν, φιλοξενώντας δύο παράλληλες διεθνείς εκθέσεις textile art:

"A tulip is a tulip is a tulip" και "Keep an eye on the planet".

Κοινό παρονομαστή στις δύο εκθέσεις αποτελεί η συνεργασία Ευρωπαίων δημιουργών με Αφγανές γυναίκες απομακρυσμένων αγροτικών περιοχών. Μια συνεργασία που ξεκινά το 2002 από την μη κερδοσκοπική οργάνωση **DAI (Deutsche Afganische Initiative)**, με σκοπό να στηρίξει μέσω του προγράμματος **GULDUSI** γυναίκες και παιδιά των περιοχών Laghmani και Herat, που έχουν πληγεί από δύο δεκαετίες πολέμου.

Το πρόγραμμα αυτό συνίσταται στην αναβίωση παλαιών τεχνικών κεντήματος, (στα φαρσί **GUL** = τριαντάφυλλο, **DUSI** = κέντημα), από 200 περίπου γυναίκες στο Αφγανιστάν. Μέσω του κεντήματος οι γυναίκες παίρνουν τη ζωή τους στα χέρια τους. Αποκτούν τακτικό εισόδημα, μαθαίνουν γράμματα, μορφώνουν τα παιδιά τους.

Τα μικρά τους κεντήματα (διαστάσεων 8 X 8 εκατοστά), μικρά μοναδικά ναϊφ κομψοτεχνήματα που σχεδιάζουν μόνες τους και αντανακλούν τον τρόπο ζωής τους, διοχετεύονται στην Ευρώπη και εμπνέουν έργα δημιουργών textile art που συμμετέχουν σε θεματικές εκθέσεις που κατά καιρούς οργανώνονται για τον σκοπό αυτό. Το πρόγραμμα **guldusi** και οι εκθέσεις στήνουν γέφυρες επικοινωνίας και μαρτυρούν πώς άτομα διαφορετικών πολιτισμών μπορούν να "υφάνουν" διάλογο μέσα από τις πανάρχαιες τέχνες του νήματος.

Η έκθεση "**A tulip is a tulip, is a tulip**" που πρωτοπαρουσιάστηκε το 2017 στο ορυκτολογικό Μουσείο του Suizburg στον Μέλανα Δρυμό έχει ως θέμα την τουλίπα. Τα λουλούδια είναι ένα προσφιλέθιο θέμα στους λαούς της Κεντρικής Ασίας. Ας μην ξεχνάμε πως η λέξη Παράδεισος προέρχεται από την πέρσικη λέξη faradis που σημαίνει «κήπος». Η Ευρώπη γνώρισε την τουλίπα τον 15ο (ή τον 16ο) αιώνα και το φυτό έγινε αντικείμενο λατρείας. Αυτή η έκθεση είναι μια έκρηξη χρωμάτων και χαράς της ζωής.

Η έκθεση "**keep an eye on the planet**" που πρωτοπαρουσιάστηκε στο 24ο ετήσιο πανευρωπαϊκό Φεστιβάλ Πάτσγουορκ στην Αλσατία τον Σεπτέμβριο του 2018, είναι μια ευκαιρία για τις 45 περίπου Ευρωπαϊκές δημιουργούς που επελέγησαν, να στείλουν ένα οικολογικό μήνυμα στον κόσμο. Τα μικρά κεντημένα μάτια που ενσωματώνονται στα έργα τους εκφράζουν την αγάπη, την έγνοια και την αγωνία τους για το μέλλον του πλανήτη μας. Τα έργα και των δύο εκθέσεων παρουσιάζουν μια έντονη ποικιλία σε υλικά, σε σχεδιασμό, σε τεχνικές βαφής, ύφανσης και συρραφής.

Συντονίστρια των δύο αυτών εκθέσεων στην Ελλάδα είναι η Μαιρηλί Χαραμή, μέλος του Πανοράματος η οποία συμμετέχει με δύο έργα της. Η Μαιρηλί Χαραμή είχε συμμετάσχει και στη διοργάνωση άλλων δύο θεματικών εκθέσεων του προγράμματος Guldusi. Η πρώτη το 2015 στο ΦΟΥΓΑΡΟ στο Ναύπλιο και η δεύτερη το 2017 στην γκαλερί του Black duck στην Αθήνα.

Η έκθεση θα φιλοξενηθεί στον καλαίσθητο ιστορικό χώρο του Κέντρου Λόγου και Τέχνης-Μουσείο ΔΙΕΞΟΔΟΣ.

Η ΔΙΕΞΟΔΟΣ, που γιορτάζει φέτος τα 20 χρόνια της, δημιουργήθηκε από την αυθόρμητη διάθεση του Μεσολογγίτη ευπατρίδη δικηγόρου Νίκου Κορδώση να σώσει από την επαπειλούμενη κατεδάφιση και ανοικοδόμηση ένα από τα τρία προεπαναστατικά σωζόμενα οικήματα της πόλης του: το σπίτι του 28χρονου οπλαρχηγού Θανάση Ραζή-Κότσικα που σκοτώθηκε το βράδυ εκείνο της ηρωικής Εξόδου. Ο κύριος Κορδώσης διέθεσε μεγάλο μέρος της περιουσίας του για να το αγοράσει. Η ιδέα της δημιουργίας ενός πολιτιστικού Κέντρου-ιστορικού Μουσείου ήρθε λίγο αργότερα. Έκτοτε, η Διέξοδος, στην οποία ο ιδρυτής της έχει αφιερωθεί «ψυχή τε και σώματι», αποτελεί μία μοναδική νοηίδα πολιτισμού στην Ιερά πόλη του Μεσολογγίου.

Κατά τη διάρκεια της έκθεσης, θα διατίθενται προς πώληση μικρά αφγανικά κεντήματα για στήριξη των δράσεων της DAI.

Κέντρο Λόγου και Τέχνης-Μουσείο Διέξοδος
ΑΘ. ΡΑΖΗ-ΚΟΤΣΙΚΑ 25

ΙΕΡΗ ΠΟΛΗ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΤΗΛ:26310 51260 Κινητό: 6976643610 e-mail: info@diexodos.com.gr

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ DAI

Το 2002 ιδρύθηκε με τη μορφή μη κερδοσκοπικής οργάνωσης, από Γερμανούς και Αφγανούς πολίτες, η Γερμανο-Αφγανική Πρωτοβουλία, (*Deutsche-Afghanische Initiative*, εν συντομία DAI), που εδρεύει στο FREIBOURG της Γερμανίας. Οι ανθρωπιστικές της δράσεις εστιάζονται κυρίως στη βοήθεια προς γυναίκες και παιδιά, στην διάδοση της εκπαίδευσης (Κέντρο Γυναικών, υιοθεσία παιδιών), στην υποστήριξη νομαδικών πληθυσμών που ζουν σε απομακρυσμένες μη ανεπτυγμένες περιοχές, όσο και στην προώθηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας.

Η DAI διαχειρίζεται κατά κύριο λόγο δωρεές, όπως επίσης πολυάριθμα μεγάλα προγράμματα σε συνεργασία με άλλες Οργανώσεις, όπως η Caritas International και η Misereor.

Οι γεωγραφικές περιοχές τις οποίες καλύπτει είναι:

Η περιοχή του Herat, όπως και οι γειτονικές περιοχές όπου ζουν νομάδες..

Η περιοχή της πεδιάδας Schomali βόρεια της Καμπούλ, και το χωριό Bedmoschk κοντά στο Ghazni.

Οι κυριότερες δράσεις της μέχρι σήμερα:

- η δημιουργία δύο Κέντρων για γυναίκες στο Herat που λειτουργούν με μεγάλη επιτυχία.
- 3 δράσεις έκτακτης βοήθειας σε απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές την περίοδο 2001-2002, όπως και διάφορες δράσεις τον σκληρό χειμώνα του 2008 για τους νομάδες στα περίχωρα του Kunduz.
- η κατασκευή 9 συνολικά σχολείων, όπως και η ανακατασκευή 2 ακόμα. Όλα αυτά τα σχολεία είναι σε συνεχή συνεργασία με ένα Γερμανικό σχολείο όπου η DAI λειτουργεί ως διαμεσολαβητής.
- υιοθεσίες παιδιών και φοιτητών.
- πολυάριθμες βοήθειες σε νομαδικούς πληθυσμούς (αγορά ζώων για τις χήρες, εμβολιασμός ζώων, επισκευές μετά από καταστροφές.
- υποστήριξη προς γυναίκες και εφήβους έτσι ώστε να βρίσκουν δουλειά (προγράμματα εκμάθησης παραδοσιακού κεντήματος στις περιοχές Sharak και Laghmani για γυναίκες καθώς και προγράμματα εκμάθησης ξυλουργικών εργασιών για εφήβους).
- ανέγερση ενός χωριού που λειτουργεί ως μοντέλο για την παραγωγή ηλιακής ενέργειας. Επίσης έχουν εφαρμοστεί αντίστοιχα προγράμματα εναλλακτικών μορφών ενέργειας σε σχολεία και νοσοκομεία.

**Για το χειμωνιάτικο τριήμερο στην Αιτωλοακαρνανία (24-26/1/2020)
ζητήστε μας το πρόγραμμα**

**Καλά Χριστούγεννα! Με το καλό να μπει η νέα χρονιά!
Πολλά μπερεκέτια κι ακόμα περισσότερα φλουριά!**

**Και μην ξεχνάτε
Το πανοραμικό Παζάρι θα γίνει το τριήμερο
Πέμπτη – Παρασκευή – Σάββατο
19 – 21 Δεκεμβρίου 2019
(από τις 11.00 μέχρι τις 15:30)
Σας περιμένουμε!**

Το γραφείο είναι ανοικτό Τρίτη, Πέμπτη και Παρασκευή 10:00-15:00 (πλην διακοπών)

Η ιστοσελίδα του Πανοράματος, όπου θα βρείτε όλα τα πανοραμικά νέα: apan.gr

Το πανοραμικό Face Book, που αναnevόνεται σχεδόν καθημερινά με πολιτιστικά νέα και επιλεγμένο φωτογραφικό υλικό: Πολιτιστική Εταιρεία Πανόραμα

Στο blod.gr θα βρείτε τις τέσσερις από τις πέντε διαλέξεις του Κώστα Καραμαλή με θέμα τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο

Για τις εκδηλώσεις και τις διαλέξεις του Φεβρουαρίου-Μαρτίου και την ημερίδα στη Θεσσαλονίκη (8/2) θα λάβετε αναλυτικό πρόγραμμα.